

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

від 18 лютого 2025 р.

Львів

№ 63/2-рк/к

Турківська міська рада
в особі виконавчого комітету
«Інформація, доступ до якої обмежено»

Про припинення бездіяльності,
яка містить ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, за результатами проведеного, відповідно до доручення Голови Відділення від 18.10.2024 № 63-03/101-вд, дослідження ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів (раніше – ринок послуг з вивезення побутових відходів), на предмет дотримання вимог законодавства про захист економічної конкуренції,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) У зв'язку з проведенням дослідження на адресу Турківської міської ради Самбірського району Львівської області було надіслано вимогу про подання інформації від 21.10.2024 № 63-02/4003є.
- (2) Листом від 08.11.2024 № 1976-02.17 (вх. Відділення від 12.11.2024 № 63-01/2761) Турківська міська рада Самбірського району Львівської області надала до Відділення відповідь на вимогу.
- (3) Листом від 04.12.2024 № 2151-02.17 (вх. Відділення від 05.12.2024 № 63-01/2993) Турківська міська рада Самбірського району Львівської області надала до Відділення доповнення до відповіді на вимогу.

- (4) Листом від 05.12.2024 № 2160-02.17 (вх. Відділення від 05.12.2024 № 63-01/2997) Турківська міська рада Самбірського району Львівської області надала до Відділення доповнення до відповіді на вимогу.

2. ОРГАН МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

- (5) Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» відповідно до Конституції України визначає систему та гарантії місцевого самоврядування в Україні, засади організації та діяльності, правового статусу і відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування.
- (6) Відповідно до частини другої статті 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.
- (7) Турківська міська рада Самбірського району Львівської області (далі – Турківська міська рада), «Інформація, доступ до якої обмежено» є юридичною особою.
- (8) Відповідно до інформації з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, організаційно-правова форма юридичної особи - «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (9) Згідно з частиною першою статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.
- (10) Турківська міська рада є повноважним представником Турківської міської територіальної громади Самбірського району Львівської області, «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (11) Статтею 1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що виконавчі органи рад створюються сільськими, селищними, міськими, районними в містах (у разі їх створення) радами для здійснення виконавчих функцій і повноважень місцевого самоврядування у межах, визначених цим та іншими законами.

- (12) Згідно із статтею 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» система місцевого самоврядування включає, зокрема: сільську, селищну, міську раду, виконавчі органи сільської, селищної міської ради.
- (13) Згідно із статтею 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад є, зокрема, їх виконавчі комітети. Виконавчі органи сільських, селищних, міських, районних у містах рад є підконтрольними і підзвітними відповідним радам, а з питань здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади - також підконтрольними відповідним органам виконавчої влади.
- (14) Відповідно до пункту 3 частини першої статті 26, статті 51 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» на 1 Сесії VIII скликання Турківська міська рада прийняла рішення від 27.11.2020 № 26 «Про утворення виконавчого комітету ради, визначення його чисельності та затвердження персонального складу» відповідно до якого утворено виконавчий комітет. Виконавчий комітет Турківської міської ради у кількості 20 осіб та затверджено персональний склад виконавчого комітету є структурним підрозділом Турківської міської ради та діє у складі ради, але не є окремою юридичною особою.
- (15) Оскільки, виконавчий комітет Турківської міської ради не включений до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, відповідно не є юридичною особою, відповідачем є Турківська міська рада в особі виконавчого комітету. У розумінні абзацу 11 статті 1, статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчий комітет Турківської міської ради є органом місцевого самоврядування.
- (16) Відповідно до частини першої статті 16 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.
- (17) Відповідно до частини третьої статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим – також нормативно-

правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

3.1. Закон України «Про відходи» та інші нормативно-правові акти, які діяли у період чинності цього Закону

- (18) Правові, організаційні та економічні засади надання послуг у сфері поводження з побутовими відходами, порядок надання та визначення виконавців таких послуг у період з 1 січня 2021 року до 9 липня 2023 року визначались Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», Законом України «Про житлово-комунальні послуги», Законом України «Про відходи» (втратив чинність з 09.07.2023), постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173 «Питання надання послуг з вивезення побутових відходів», якою затверджено Порядок проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів (втратила чинність 30.08.2023), Правилами надання послуг з поводження з побутовими відходами (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27 березня 2019 р. № 318), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 № 1070 (втратила чинність 15.08.2023).
- (19) У статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначались власні (самоврядні) повноваження виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, зокрема, вирішення питань поводження з побутовими відходами (підпункт 6 пункту «а» частини першої статті 30 цього Закону) та визначення на конкурсних засадах суб'єктів господарювання, що здійснюють у межах певної території надання послуг з вивезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами (підпунктом 23 пункту «а» частини першої статті 30 цього Закону).
- (20) Пунктом 2 частини першої статті 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначалось, що послуги з поводження з побутовими відходами є комунальними послугами, які, у свою чергу, належать до житлово-комунальних послуг.
- (21) У статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» зазначалось, що виконавцями комунальних послуг, зокрема, послуг з поводження з побутовими відходами є суб'єкт господарювання, визначений виконавцем послуг з вивезення побутових відходів у встановленому законодавством порядку.

- (22) Відповідно до частини четвертої статті 25 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» послуга з поводження з побутовими відходами надавалась згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та вимогами правил надання послуг з поводження з побутовими відходами, що затверджуються Кабінетом Міністрів України.
- (23) Відповідно до статті 1 Закону України «Про відходи» поводження з відходами - дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, сортування, зберігання, оброблення, перероблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення; послуги з поводження з побутовими відходами - послуги з вивезення, перероблення та захоронення побутових відходів, що надаються в населеному пункті згідно з правилами благоустрою території населеного пункту, розробленими з урахуванням схеми санітарного очищення населеного пункту та затвердженими органом місцевого самоврядування.
- (24) Частини друга та третя статті 35¹ Закону України «Про відходи» визначали, що власники або наймачі, користувачі, у тому числі орендарі, джерел утворення побутових відходів укладають договори з виконавцем послуг з вивезення побутових відходів, здійснюють оплату послуг з поводження з побутовими відходами та забезпечують роздільне збирання побутових відходів. Виконавця послуг з вивезення побутових відходів визначає орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.
- (25) Механізм надання суб'єктами господарювання незалежно від форми їх власності послуг з поводження з побутовими відходами у містах, селищах і селах визначались Правилами надання послуг з поводження з побутовими відходами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 № 1070 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27.03.2019 № 318) (далі – Правила, затверджені Постановою № 1070) (були чинні до 15.08.2023).
- (26) Відповідно до пункту 3 Правил, затверджених Постановою № 1070, послуги з поводження з побутовими відходами надаються суб'єктом господарювання, визначеним органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах в установленому законодавством порядку виконавцем послуг з вивезення побутових відходів.
- (27) Процедура підготовки та проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту визначалась Порядком проведення конкурсу на надання послуг з вивезення

побутових відходів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173 (далі – Порядок, затверджений Постановою № 1173) (був чинний до 30.08.2023).

- (28) Відповідно до пункту 3 Порядку, затвердженого Постановою № 1173, учасниками конкурсу можуть бути суб'єкти господарювання, установчими документами яких передбачено провадження діяльності у сфері поводження з побутовими відходами, а також, які можуть забезпечити виконання обов'язків, визначених у частині другій статті 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги». При цьому, будь-яких інших обмежень щодо участі у такому конкурсі вказаний Порядок не містив, а, отже, конкурс є відкритим для всіх претендентів.
- (29) Відповідно до пункту 4 Порядку, затвердженого Постановою № 1173, підготовка та проведення конкурсу забезпечується виконавчим органом сільської, селищної, міської ради або місцевою держадміністрацією у разі делегування їй повноважень відповідними радами у порядку, встановленому законом, виконавчим органом місцевого самоврядування суб'єкта співробітництва у формах, передбачених Законом України «Про співробітництво територіальних громад».
- (30) Враховуючи вищезазначене, виконавець послуги з вивезення побутових відходів повинен бути визначений органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах.

3.2. Закон України «Про управління відходами» та інші нормативно-правові акти, що є чинні

- (31) З 09.07.2023 року набрав чинності Закон України «Про управління відходами», в свою чергу Закон України «Про відходи» втратив чинність. До Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про житлово-комунальні послуги» внесено відповідні зміни. Постановою Кабінету Міністрів України від 30.08.2023 № 918 затверджено Порядок проведення конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів, Постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835 «Про затвердження Правил надання послуги з управління побутовими відходами та типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами» затверджено, зокрема, Правила надання послуги з управління побутовими відходами.
- (32) Відповідно до підпунктів 6 та 23 пункту «а» статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських,

селищних, міських рад належать власні (самоврядні) повноваження, зокрема, щодо організації управління побутовими відходами, відходами будівництва та знесення, знешкодження та захоронення трупів тварин; визначення у встановленому порядку суб'єктів господарювання, які здійснюють збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів.

- (33) Статтею 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що виконавцями комунальних послуг, зокрема, послуг з управління побутовими відходами є адміністратор послуги з управління побутовими відходами, а у разі його відсутності – визначений у встановленому законодавством порядку суб'єкт господарювання, який здійснює збирання та перевезення побутових відходів.

- (34) Статтею 25 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, зокрема, що послуга з управління побутовими відходами надається згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, Законом України «Про управління відходами» та вимогами правил надання послуг з управління побутовими відходами, що затверджуються Кабінетом Міністрів України.

- (35) Закон України «Про управління відходами» визначає правові, організаційні, економічні засади діяльності щодо запобігання утворенню, зменшення обсягів утворення відходів, зниження негативних наслідків від діяльності з управління відходами, сприяння підготовці відходів до повторного використання, рециклінгу і відновленню з метою запобігання їх негативному впливу на здоров'я людей та навколишнє природне середовище.

- (36) Статтею 1 Закону України «Про управління відходами» визначено, зокрема, що:
 - послуга з управління побутовими відходами – операції із збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів, а також діяльність, пов'язана з організацією роботи системи управління побутовими відходами, що здійснюється виконавцем послуг з управління побутовими відходами;
 - суб'єкт господарювання у сфері управління відходами – юридична особа або фізична особа-підприємець, що здійснює збирання, купівлю, зберігання, перевезення, відновлення та/або видалення відходів відповідно до законодавства;
 - управління відходами – комплекс заходів із збирання, перевезення, оброблення (відновлення, у тому числі сортування, та видалення) відходів, включаючи нагляд за такими операціями та подальший догляд за об'єктами видалення відходів.

- (37) Згідно з пунктом 4 частини другої статті 3 Закону України «Про управління відходами» одним з основних принципів державної політики у сфері запобігання утворенню та управління відходами, зокрема, є формування конкурентного середовища у сфері управління відходами – суб'єкти господарювання, органи державної влади та органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не повинні вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію у сфері управління відходами.
- (38) Згідно з пунктом 3 частини першої статті 17 Закону України «Про управління відходами» суб'єкти господарювання у сфері управління відходами мають право брати участь у встановленому законодавством порядку в конкурсах на набуття права виконання операцій із збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів на певній території.
- (39) Відповідно до частини другої статті 26 Закону України «Про управління відходами» до повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у сфері управління відходами належить, зокрема, визначення у встановленому порядку суб'єктів господарювання, які здійснюють збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів.
- (40) Частиною третьою статті 33 Закону України «Про управління відходами» визначено, що суб'єкти господарювання, які здійснюють збирання та перевезення побутових відходів, визначаються органами місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Виконавчий орган місцевої ради на конкурсних засадах може визначити декількох суб'єктів господарювання, які здійснюють господарську діяльність із збирання та перевезення побутових відходів, на території територіальної громади за територіальним принципом та/або за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні).
- (41) Відповідно до частини сьомої статті 33 Закону України «Про управління відходами» виконавець послуги з управління побутовими відходами укладає договори зі споживачами послуги.
- (42) Механізм надання суб'єктами господарювання у сфері управління відходами незалежно від форми власності послуги з управління побутовими відходами у містах, селищах і селах визначений Правилами надання послуги з управління побутовими відходами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835 (далі – Правила, затверджені Постановою № 835) (набули чинності 15.08.2023).

- (43) Відповідно до пункту 6 Правил, затверджених Постановою № 835 суб'єкти господарювання, які здійснюють операції із збирання та перевезення побутових відходів, визначаються органами місцевого самоврядування на конкурсних засадах відповідно до затвердженого Кабінетом Міністрів України порядку.
- (44) Відповідно до пункту 24 Правил, затверджених Постановою № 835, послуги надаються споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами відповідно до статей 13 і 14 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».
- (45) Процедуру підготовки та проведення конкурсу з визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів відповідно до правил благоустрою населеного пункту, регіональних та місцевих планів управління відходами на відповідній території територіальної громади за територіальним принципом та/або за видами побутових відходів визначає Порядок проведення конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25.08.2023 № 918 (далі – Порядок, затверджений Постановою № 918).
- (46) Тобто, конкурс з визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів проводиться за наявності, зокрема, місцевого плану управління відходами на відповідній території територіальної громади.
- (47) Водночас, у роз'ясненнях, наведених у листі Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 25.01.2024 № 1496/25/10-24 до Антимонопольного комітету України вказано, що: «територіальна громада в межах своєї компетенції вирішує питання місцевого значення, виходячи з інтересів громади в частині управління побутовими відходами, та під час проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з управління побутовими відходами мають бути враховані положення регіонального та місцевого планів у разі їх затвердження».
- (48) Відповідно до пунктів 2 та 4 Порядку, затвердженого Постановою № 918, підготовка та проведення конкурсу забезпечується виконавчим органом сільської, селищної, міської ради або місцевою держадміністрацією у разі делегування їй повноважень відповідними радами у порядку, встановленому законом.

- (49) Згідно з пунктом 12 Порядку, затвердженого Постановою № 918, організатор конкурсу оприлюднює конкурсну документацію, передбачену пунктом 10 цього Порядку, а також оголошення про дату, час та місце проведення конкурсу на своєму офіційному веб-сайті не пізніше ніж за 30 календарних днів до проведення конкурсу.
- (50) Відповідно до пункту 29 Порядку, затвердженого Постановою № 918 переможцем (переможцями) конкурсу визначається його учасник або декілька учасників, що відповідає (відповідають) кваліфікаційним вимогам, за результатами розгляду конкурсних пропозицій.
- (51) Відповідно до пункту 33 Порядку, затвердженого Постановою № 918:
- у рішенні про визначення переможця (переможців) конкурсу зазначається строк, протягом якого переможець (переможці) має (мають) право здійснювати операції із збирання та перевезення побутових відходів і який становить п'ять років з дати укладення договору на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів;
 - у разі коли в конкурсі взяв участь тільки один учасник і конкурсною комісією прийнято рішення щодо визначення його переможцем конкурсу або у випадку прийняття конкурсною комісією рішення про відхилення конкурсних пропозицій всіх учасників конкурсу, крім одного, строк, на який він визначається переможцем конкурсу на певній території територіальної громади, повинен становити 12 місяців, після чого організатором конкурсу проводиться новий конкурс.
- (52) Отже, виконавець (виконавці) послуги із збирання та перевезення побутових відходів повинні бути визначені органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах з дотриманням державних норм і стандартів.
- (53) Таким чином зважаючи на норми законодавства, виконавці послуг із вивезення побутових відходів / зі збирання та перевезення побутових відходів повинні бути визначені органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах з дотриманням державних норм і стандартів, зокрема:
- до 01.05.2021 питання щодо визначення на конкурсних засадах виконавців послуг з вивезення побутових відходів вирішувалося виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради, підготовка та проведення конкурсу мала забезпечуватися виконавчим органом сільської, селищної, міської ради, відповідно до Порядку, затвердженого Постановою № 1173;
 - з 01.05.2021 питання щодо визначення на конкурсних засадах суб'єктів господарювання, що здійснюють у межах певної території надання послуг з вивезення побутових відходів, підготовка та проведення такого конкурсу

належить до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, відповідно до Порядку, затвердженого Постановою № 1173;

- з 30.08.2023 питання щодо визначення на конкурсних засадах суб'єктів господарювання, що здійснюють у межах певної території надання послуг з збирання та перевезення побутових відходів, підготовка та проведення такого конкурсу належить до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, відповідно до Порядку, затвердженого Постановою № 918.

- (54) Наразі ринок послуг зі збирання та перевезення побутових відходів повинен функціонувати у встановленому законодавством порядку, а саме має бути застосований конкурентний механізм при визначенні виконавців (суб'єктів господарювання) відповідної послуги.
- (55) Враховуючи вищезазначене, органи місцевого самоврядування в особі виконавчих комітетів / органів сільської, селищної, міської ради зобов'язані визначити організаторів проведення вказаних конкурсів, ініціювати процеси підготовки до проведення конкурсів, розробку конкурсних документів та проведення конкурсів на визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів на конкурсних засадах в межах певної території населених пунктів.

4. ОПИС РИНКУ, НА ЯКОМУ ВІДБУЛОСЯ НЕДОПУЩЕННЯ КОНКУРЕНЦІЇ

- (56) Об'єктами дослідження є Турківська міська рада в особі виконавчого комітету та суб'єкти господарювання, які здійснюють господарську діяльність на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів.
- (57) Товарні межі ринку – товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.
- (58) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (59) Послуги із збирання та перевезення побутових відходів за споживчими властивостями, умовами використання, технічними, експлуатаційними властивостями і характеристиками не є взаємозамінними з іншими видами послуг.

- (60) Товаром є послуга із збирання та перевезення побутових відходів в межах Турківської міської територіальної громади Самбірського району Львівської області.
- (61) Часові межі визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (62) Відповідно до інформації наданої Турківською міською радою (лист від 08.11.2024 № 1876-02.17 (вх. Відділення від 12.11.2024 № 63-01/2761), лист від 04.12.2024 № 2151-02.17 (вх. Відділення від 05.12.2024 № 63-01/2993), лист від 05.12.2024 № 2160-02.17 (вх. Відділення від 05.12.2024 № 63-01/2997)) встановлено, що у період серпень 2022 року – грудень 2024 року у місті Турка, у період січень 2021 року – грудень 2024 року у населених пунктах, що з січня 2021 року увійшли до Турківської міської територіальної громади конкурс з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів та конкурс з визначення виконавця послуг із збирання та перевезення побутових відходів на території міської ради не проводився.
- (63) Послуги з вивезення побутових відходів у населених пунктах Турківської міської територіальної громади у період з січня 2021 року до серпень 2023 року, послуги із збирання та перевезення побутових відходів у населених пунктах Турківської міської територіальної громади у період вересень 2023 року – лютий 2025 року надавало комунальне підприємство «Турківське житлово-комунальне управління».
- (64) Отже, часові межі ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів (до 09.07.2023 – послуг з вивезення побутових відходів) для мешканців багатоквартирних житлових будинків та приватного сектору, підприємств, установ та організацій визначаються як проміжок часу, протягом якого залишалась незмінною структура ринку, а саме: період серпень 2022 року – лютий 2025 року у місті Турка, у період січень 2021 року – лютий 2025 року у населених пунктах, що з січня 2021 року увійшли до Турківської міської територіальної громади. Протягом цих періодів Турківська міська рада в особі виконавчого комітету не проводила конкурс на визначення виконавця відповідних послуг на території населених пунктів, які їй підпорядковані. Така бездіяльність є триваючою у часі та не є припиненою.
- (65) Потенційними конкурентами на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів є суб'єкти господарювання, які мають відповідну

матеріально-технічну базу, технології, але з певних причин не реалізують ці можливості.

- (66) Крім цього, потенційними конкурентами можуть вважатися суб'єкти господарювання, установчими документами яких передбачено провадження діяльності у сфері управління відходами (раніше – поводження з побутовими відходами), які можуть забезпечити виконання обов'язків, визначених у частині другій статті 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», та можуть вважатися конкурентами нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок з метою збирання та перевезення побутових відходів (раніше - вивезення побутових відходів) та мають бажання взяти участь у конкурсі з визначення виконавця цих послуг.

- (67) Отже, ринок послуг із збирання та перевезення побутових відходів є потенційно конкурентним і будь-який суб'єкт господарювання, який діє на відповідному ринку та/або який відповідає кваліфікаційним вимогам, визначеним Порядком, затвердженим Постановою № 918, може взяти участь у конкурсі на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів.

- (68) Суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність на ринку послуг з збирання та перевезення побутових відходів у близько розташованих населених пунктах і районах, можуть бути потенційними учасниками конкурсу на визначення виконавця таких послуг на території Турківської міської територіальної громади Самбірського району Львівської області.

- (69) За наявною у Відділенні інформацією у територіальних громадах Львівської області, зокрема, Самбірського району: Рудківській територіальній громаді, Самбірській територіальній громаді, Добромиській територіальній громаді, Стрийського району: Славській територіальній громаді, Стрийській територіальній громаді, Дрогобицького району: Східницькій територіальній громаді, Бориславській територіальній громаді, Дрогобицькій територіальній громаді послуги із збирання та перевезення побутових відходів надають такі суб'єкти господарювання: «Інформація, доступ до якої обмежено». Зазначені суб'єкти господарювання визначені виконавцями послуг на основі проведених конкурсів органами місцевого самоврядування відповідної територіальної громади.

- (70) Отже, зазначені у пункті 69 цих рекомендацій, суб'єкти господарювання, могли бути потенційними учасниками конкурсу з визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових

відходів та, у разі перемоги, надавати свої послуги споживачам Турківської територіальної громади Самбірського району Львівської області.

- (71) Споживачами (покупцями) послуг із збирання та перевезення побутових відходів в межах території Турківської міської територіальної громади Самбірського району Львівської області є мешканці багатоквартирних житлових будинків та приватного сектору, підприємства, установи, організації.
- (72) Бар'єрами вступу на ринок послуг із збирання та перевезення побутових відходів є, зокрема:
 - адміністративні обмеження, пов'язані з необхідністю отримання права надавати послуги із збирання та перевезення побутових відходів на певній території на конкурсних засадах, таке право виникає у разі перемоги в конкурсі;
 - значні фінансові витрати на придбання спеціально обладнаних транспортних засобів для збирання та перевезення побутових відходів або необхідність укладання договору оренди таких транспортних засобів.

5. ОБСТАВИНИ ПОРУШЕННЯ

- (73) Відділення, на виконання доручення Голови Відділення від 18.10.2024 № 63-03/101-вд, здійснило дослідження щодо дотримання Турківською міською радою в особі виконавчого комітету вимог законодавства про захист економічної конкуренції, у період 2021 – 2025 років, у сфері послуг з вивезення побутових відходів та, зважаючи на зміни у законодавстві, на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів.
- (74) В ході проведення дослідження Відділення виявило ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, які полягають у бездіяльності Турківської міської ради в особі виконавчого комітету.

5.1. Заходи, вжиті органом місцевого самоврядування відповідно до Закону України «Про відходи» та інших нормативно-правових актів, які діяли у період чинності цього Закону

- (75) Турківська міська рада у листі від 08.11.2024 № 1876-02.17 (вх. Відділення від 19.11.2024 № 63-01/2761) повідомила, що у 2021 році відповідно до рішення виконавчого комітету Турківської міської ради від 03.06.2021 № 71, 09.07.2021 року проведено конкурс на надання послуг з вивезення побутових відходів на території міста Турка.

- (76) Відповідно до рішення виконавчого комітету Турківської міської ради від 19.07.2021 № 117 затверджено протокол засідання конкурсної комісії від 09.07.2021 року щодо визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на території міста Турка, відповідно до якого комунальне підприємство «Турківське житлово-комунальне підприємство» визначено виконавцем послуг із збирання та вивезення побутових відходів на території міста Турка та передбачено укласти договору щодо надання послуг із вивезення побутових відходів на території міста Турка з комунальним підприємством «Турківське житлово-комунальне підприємство» строком на 12 місяців, з 20 серпня 2021 року по 21 липня 2022 року.
- (77) Разом з цим, відповідно до рішення Турківської міської ради від 27.11.2020 № 35 було затверджено план заходів з реорганізації сільських рад (у період до 18.01.2021 року включно) та прийнято відповідні рішення щодо реорганізації сільських рад шляхом приєднання до Турківської міської ради, зокрема: «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (78) Враховуючи зазначене, з 2021 року Турківська міська рада є повноважним представником Турківської міської територіальної громади Самбірського району Львівської області, «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (79) Таким чином, у січні 2021 року була утворена Турківська міська територіальна громада Самбірського району Львівської області, «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (80) При цьому, у 2021 році виконавчий комітет Турківської міської ради не приймав рішень щодо проведення конкурсу та не проводив конкурс з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів у населених пунктах, які з січня 2021 року увійшли до складу Турківської міської територіальної громади.
- (81) Відповідно до інформації, наданої Турківською міською радою у листі від 05.12.2024 № 2160-02.17 (вх. Відділення від 05.12.2024 № 63-01/2997), встановлено, що у період серпень 2022 року – серпень 2023 року у місті Турка та у період січень 2021 року – серпень 2023 року у населених пунктах, що з січня 2021 року увійшли до Турківської міської територіальної громади конкурс з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на території міської ради не проводився. Рішення щодо визначення виконавця зазначеної послуги без проведення конкурсу Турківська міська рада в особі виконавчого комітету не приймала.

- (82) Послуги з вивезення побутових відходів у населених пунктах Турківської міської територіальної громади у період січень 2021 року – серпень 2023 року надавало комунальне підприємство «Турківське житлово-комунальне підприємство».
- (83) Отже, Турківська міська рада в особі виконавчого комітету у період серпень 2022 року – вересень 2023 року у місті Турка та у період січень 2021 року – вересень 2023 року у населених пунктах, які з січня 2021 року увійшли до складу Турківської міської територіальної громади не проводила конкурс на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів.
- (84) Таким чином, Турківська міська рада в особі виконавчого комітету упродовж серпень 2022 року – вересень 2023 року у місті Турка та у період січень 2021 року – вересень 2023 року у населених пунктах, які з січня 2021 року увійшли до складу Турківської міської територіальної громади не було запроваджено конкурентного механізму на ринку послуг з вивезення побутових відходів у територіальних межах населених пунктів Турківської міської територіальної громади.

5.2. Невжиття органом місцевого самоврядування заходів, визначених Законом України «Про управління відходами» та іншими нормативно-правовими актів, що є чинні

- (85) В доповнення до відповіді на вимогу Відділення про подання інформації від 21.10.2024 № 63-02/4003е Турківська міська рада подала лист від 05.12.2024 № 2160-02.17 (вх. Відділення від 05.12.2024 № 63-01/2997), відповідно до якого встановлено, зокрема, що у період вересень 2023 року – грудень 2024 року та станом на 18 лютого 2025 року конкурс з визначення виконавця послуг із збирання та перевезення побутових відходів на території міської ради не проводився та рішення щодо визначення виконавця зазначених послуг у територіальних межах Турківської міської територіальної громади, без проведення відповідного конкурсу, не приймалось.
- (86) Підтвердженням надання послуг із збирання та перевезення побутових відходів (раніше – послуг з вивезення побутових відходів) комунальним підприємством «Турківське житлово-комунальне управління», у населених пунктах Турківської територіальної громади, є надана копія рішень Турківської МР від 02.03.2023 № 2107 про затвердження тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів для населення багатоквартирних будинків та будинків приватного сектору міста Турка та домогосподарств сільських населених пунктів Турківської територіальної громади.

- (87) Отже, Турківська міська рада в особі виконавчого комітету конкурс на визначення виконавця послуг із збирання та перевезення побутових відходів у населених пунктах Турківської міської територіальної громади, у період вересень 2023 року – грудень 2024 року та станом на 18 лютого 2025 року не проводила, відповідно, виконавець послуг із збирання та перевезення побутових відходів на вказаній території на конкурсній основі не визначався.
- (88) Таким чином, Турківська міська рада в особі виконавчого комітету упродовж вересня 2023 року – грудня 2024 року та станом на 18 лютого 2025 року не забезпечила конкурентного механізму на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів у територіальних межах населених пунктів Турківської міської територіальної громади.

6. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ОРГАНУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

- (89) Згідно зі статтею 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
- (90) Виконання органами місцевого самоврядування зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення, відповідно до вимог чинного законодавства, умов, за яких здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами господарювання повинно відбуватися саме завдяки власним досягненням, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначити умови обороту товарів на ринку, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою конкуренції.
- (91) Отже, органи місцевого самоврядування повинні здійснювати заходи щодо створення та розвитку конкурентного середовища на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів, визначаючи у порядку, встановленому законодавством, на конкурсних засадах, виконавців таких послуг.
- (92) Основні вимоги до учасників конкурсу, визначені у критеріях відповідності конкурсних пропозицій кваліфікаційним вимогам згідно з додатком 1 Порядку, затвердженого Постановою № 918. При цьому, будь-яких інших обмежень щодо участі у такому конкурсі вказаний Порядок не містить, а, отже, конкурс є відкритим для всіх претендентів.

- (93) Таким чином, не проведення конкурсу з визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів в межах території, що відноситься до Турківської міської територіальної громади Самбірського району Львівської області, може призводити до обмеження права інших учасників ринку вказаних послуг – потенційних конкурентів, які мають відповідну матеріально-технічну базу та бажають працювати на вказаному ринку послуг, змагатися за отримання права здійснювати господарську діяльність із надання вказаних послуг на зазначеній території, та відповідно, доступу на цей ринок на конкурентних засадах.
- (94) Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (95) Вчинення антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування відповідно до частини третьої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» забороняється.
- (96) Турківською міською радою в особі виконавчого комітету всупереч вимогам Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про управління відходами», Порядку проведення конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.08.2023 № 918, не запроваджено в межах території, що відноситься до Турківської міської територіальної громади принципів державної політики у сфері управління відходами, зокрема, не вжито заходів щодо оголошення та проведення конкурсу на визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів у Турківській міській територіальній громаді, та, як наслідок не визначено на конкурентних засадах виконавця послуг із збирання та перевезення побутових відходів.
- (97) Таким чином, бездіяльність Турківської міської ради в особі виконавчого комітету, яка полягає у не проведенні конкурсу з визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів на території Турківської міської територіальної громади Самбірського

району Львівської області, може призвести до недопущення конкуренції на цьому ринку.

- (98) Отже, бездіяльність Турківської міської ради в особі виконавчого комітету, яка полягає у не проведенні конкурсу з визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів на території населених пунктів, які їй підпорядковані, містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів.

Враховуючи вищенаведені обставини, з метою припинення бездіяльності, що містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції на підставі статей 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктів 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (із змінами та доповненнями), адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

Турківській міській раді в особі виконавчого комітету «Інформація, доступ до якої обмежено» припинити бездіяльність, яка містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції передбаченого пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» шляхом визначення на конкурсних засадах суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів (виконавців відповідних послуг) у територіальних межах населених пунктів Турківської міської територіальної громади Самбірського району Львівської області.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Про результати розгляду цих рекомендацій необхідно повідомити Західне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у трьох місячний строк з дня отримання рекомендацій.

Частиною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що за умови виконання положень рекомендацій у разі,

якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

Голова Колегії,
Голова Відділення

Олександр КРИЖАНОВСЬКИЙ